

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
Факультет педагогічної освіти
Кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан факультету педагогічної освіти
Григорук Д.Д.
“30” серпня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Педагогіка і психологія вищої школи

(назва навчальної дисципліни)

освітній рівень	<u>другий (магістерський)</u>
галузь знань	<u>03 Гуманітарні науки</u> (шифр і назва галузі знань)
спеціальність	<u>035 Філологія</u> (шифр і назва спеціальності)
спеціалізація	035.01 Українська мова та література, 035.09 Фольклористика, 035.03 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська; 035.035 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – сербська; 035.036 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – словацька; 035.039 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – словенська; 035.060 Східні мови та літератури (переклад включно), перша – японська (назва спеціалізації)
факультет	<u>філологічний</u> (назва інституту, факультету, відділення)

2023 -2024 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Педагогіка і психологія вищої школи» для студентів 1 курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія.

Розробник: **Заячківська Надія Михайлівна**, доцент, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи.

Робочу програму ухвалено на засіданні кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

Протокол від “29” серпня 2023 року № 1

Завідувач кафедри

 проф. Квас О.В.

Робочу програму погоджено Навчально-методичною комісією факультету педагогічної освіти

Протокол від “30 ” серпня 2023 року № 1

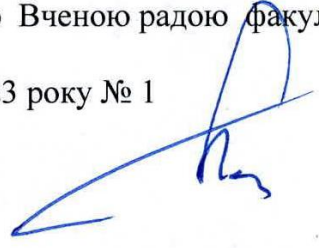
Голова НМК

 доц. Нос Л.С.

Робочу програму затверджено Вченою радою факультету педагогічної освіти

Протокол від “30” серпня 2023 року № 1

Декан факультету

 доц. Герцюк Д.Д.

2. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна* форма навчання
Кількість кредитів, відповідних ECTS: 3	Галузь знань 03 Гуманітарні науки <hr/> (шифр і назва)	Нормативна	
	Спеціальність 035 Філологія (шифр і назва)		
Модулів – 1	035.01 Українська мова та література; 035.09 Фольклористика; 035.038 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – чеська; 035.033 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська; 035.035 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – сербська; 035.036 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – словацька; 035.039 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – словенська; 035.069 Східні мови та літератури (переклад включно), перша – японська	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		I-й	I-й
	Лекції		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3,5	Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр	16 год	8
		Практичні, семінарські	
		16 год	6
		Лабораторні	
		0 год	0 год
		Самостійна робота	
		58 год	76
Індивідуальні завдання:			
Вид контролю: залік			

* Для ОПП «Українська мова та література», «Польська мова та література», «Словенська мова та література».

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу є забезпечення магістрів науковими підходами до педагогічної діяльності у закладі вищої освіти, оволодіння оптимальними формами, методами, засобами навчання і виховання особистості, формування компетентностей, необхідних для проходження педагогічної (асистентської) практики.

Для досягнення мети навчальної дисципліни «Педагогіка і психологія вищої школи» у процесі її викладання необхідно вирішити такі **завдання**:

- розглянути основні віхи історичного розвитку вищої школи в Україні та світі;
- розкрити зміст ключових педагогічних категорій, які є актуальними для вищої школи;
- ознайомити студентів зі змістом освітнього процесу у закладі вищої освіти;
- навчити планувати, організовувати та аналізувати різні види навчальних занять у вищій школі;
- зацікавити студентів сучасними освітніми технологіями та можливостями їх використання;
- формувати вміння і навички налагодження продуктивної психолого-педагогічної взаємодії зі студентами, враховуючи особливості їх психічного, інтелектуального та індивідуального розвитку;
- проаналізувати специфіку професійно-педагогічної діяльності викладача вищої школи;
- підготувати магістрів до проходження педагогічної практики в університеті.

Під час вивчення курсу „Педагогіка і психологія вищої школи” магістранти повинні оволодіти **знаннями** про:

- історичні етапи розвитку вищої освіти в Україні та світі;
- тенденції розвитку вищої освіти в Україні та зарубіжних країнах;
- сутність, своєрідність освітнього процесу у вищій школі;
- структуру, психолого-педагогічні аспекти організації навчально-пізнавальної діяльності студентів, критерії відбору, принципи структурування змісту навчального курсу у вищій школі;
- освітні технології;
- норми, критерії оцінювання знань, умінь студентів;
- суперечності, психічні функції, особливості розвитку молодшої людини студентського віку;
- сутність та особливості виховання студентської молоді;
- особливості діяльності педагога вищої школи.

Також передбачено формування **вмінь**:

- творчо використовувати надбання прогресивного педагогічного досвіду вітчизняних та зарубіжних вищих шкіл;
- ефективно організовувати та здійснювати дидактичну і виховну діяльність як викладача і куратора у вищій школі;
- визначати, планувати структуру змісту навчального заняття;
- самостійно проводити лекційні, практично-семінарські заняття;
- ефективно застосовувати традиційні й інноваційні технології та методи навчання у вищій школі;
- формувати психологічно комфортне академічне середовище, спонукати розвиток студентського колективу;
- формувати позитивну навчальну мотивацію студентів і стимулювати їх професійний розвиток.

У результаті успішного проходження навчальної дисципліни «Педагогіка і психологія вищої школи» студент(ка) набуде такі *загальні компетентності*:

ЗК 2. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 5. Здатність працювати в команді та автономно.

вищої школи як наука. Методи науково-педагогічних досліджень.	10	2	2			6							
Тема 2. Головні віхи розвитку вищої школи у світі та в Україні.	11	2	2			7							
Тема 3. Основи дидактики вищої школи. Сутність та особливості освітнього процесу у вищій школі.	10	2	2			6							
Тема 4. Сучасні технології та методи навчання у вищій школі.	11	2	2			7							
Тема 5. Форми організації навчання і контролю у вищих закладах освіти.	14	2	2			10							
Змістовий модуль 2. Загальні основи психології вищої школи													
Тема 6. Загальні поняття психології вищої школи. Студент як суб'єкт педагогічної діяльності.	10	2	2			6							
Тема 7. Специфіка професійної діяльності викладача закладу вищої освіти.	10	2	2			6							
Тема 8. Основи виховання студентської молоді.	14	2	2			10							
Усього годин	90	16	16			58							

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вища освіта у світовому освітньому просторі.	2
2	Розвиток вищої освіти в Україні: історія та сучасність.	2
3	Зміст освіти у вищій школі.	2
4	Сучасні освітні технології та їх застосування у вищій школі.	2

5	Головні форми організації навчання студентів у вищій школі.	2
6	Основи психології вищої школи. Студентський період життя людини.	2
7	Психологія діяльності та особистості викладача вищої школи.	2
8	Процес виховання у вищій школі.	2
	Разом	16

6. Теми практичних занять (не передбачено)

7. Теми лабораторних занять (не передбачено)

8. Самостійна робота

№ з/п	Зміст та види самостійної роботи	Кількість годин
1	Підготовка до семінарського заняття №1. Опрацювання лекційного матеріалу та рекомендованої літератури до теми. З'ясування рейтингу найкращих ЗВО світу та України і визначення критеріїв, згідно з якими оцінюють їх діяльність. Аналіз перспектив інтеграції вищої освіти України в європейський і світовий освітній простір.	6
2	Підготовка до семінарського заняття №2. Опрацювання лекційного матеріалу та рекомендованої літератури до теми. Узагальнення внеску українців у розвиток світової педагогічної думки та вищої освіти.	7
3	Підготовка до семінарського заняття №3. Опрацювання лекційного матеріалу та рекомендованої літератури до теми. Обґрунтування змін у філологічній (мовознавчій або літературознавчій) освіті у класичному університеті.	6
4	Підготовка до семінарського заняття №4. Наведення прикладів доцільного використання різних методів навчання на занятті з фахової дисципліни. Демонстрування інтерактивних методів навчання.	7
5	Підготовка до семінарського заняття №5. Написання планів-конспектів лекції та семінарського (практичного) заняття з фахової дисципліни. МікрОВикладання: демонстрування фрагменту опрацьованого навчального заняття з дотриманням сучасних вимог та інновацій.	10
6	Підготовка до семінарського заняття №6. Опрацювання лекційного матеріалу та рекомендованої літератури до теми. Розкриття криз ідентичності в юнацькому віці на підставі власного досвіду.	6
7	Підготовка до семінарського заняття №7. Окреслення специфічних рис професійної діяльності викладача закладу вищої освіти. Діагностування рівня емоційного вигорання за методикою В. Бойка.	6
8	Підготовка до семінарського заняття №8. Визначення основних завдань викладача вищої школи щодо виховання студентської молоді. Підготовка до тестового контролю знань.	10
	Всього	58

9. Індивідуальні завдання (не передбачено)

10. Методи навчання

Результати навчання	Методи навчання і викладання	Методи оцінювання досягнення результатів навчання
ПРН 1.	Словесні методи навчання (розповідь, бесіда, пояснення, інструктаж, робота з книгою); демонстрування; інтерактивні методи навчання («снігова куля», «мікрофон»).	Усний, письмовий, тестовий контроль); самоконтроль; залік (підсумковий контроль).
ПРН 4.	Словесні методи навчання (розповідь, бесіда); демонстрування; інтерактивні методи навчання (рольові та ситуативні ігри, метод проєктів, дискусія).	Усний і письмовий контроль; самоконтроль; залік (підсумковий контроль).
ПРН 5.	Словесні методи (евристична бесіда, пояснення, інструктаж, робота з книгою, розповідь); інтерактивні методи навчання рольові та ситуативні ігри, дискусія).	Усний контроль (бесіда, індивідуальне опитування), самостійна робота, тестовий контроль; самоконтроль; залік (підсумковий контроль)
ПРН 12.	Словесні методи навчання (розповідь, бесіда, пояснення, інструктаж); дискусія.	Письмовий, тестовий контроль; самоконтроль; залік (підсумковий контроль).
ПРН 18.	Словесні методи навчання (розповідь, бесіда, пояснення, інструктаж, робота з книгою); наочні методи навчання: ілюстрування та демонстрування; інтерактивні методи навчання («мозковий штурм», «снігова куля», рольові та ситуативні ігри, метод проєктів, дискусія тощо); мікрвикладання; вправи.	Усний, письмовий, тестовий контроль); мікрвикладання; самоконтроль; залік (підсумковий контроль).
ПРН 19.	Словесні методи навчання (розповідь, бесіда, пояснення, інструктаж, робота з книгою); наочні методи навчання: ілюстрування та демонстрування; інтерактивні методи навчання «мікрофон», техніка «акваріум», дискусія).	Усний і письмовий контроль (робота у групах); залік (підсумковий контроль).

11. Методи контролю

Підсумковий контроль передбачений у формі заліку. Залік оцінюється за 100-бальною шкалою. Максимальна кількість балів – 100. Бали за поточну успішність нараховують так:

1. Усне опитування 1 за темами лекційних та практичних занять змістового модуля 1 “Загальні основи педагогіки вищої школи” – 25 балів.

2. Усне опитування 2 за темами лекційних та практичних занять змістового модуля 2 “Загальні основи психології вищої школи” – 15 балів.
3. Міні-проекти (самостійна робота) – 30 балів.
4. Тести за темами лекційних занять змістових модулів – 30 балів.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль та самостійна робота								Підсумковий тест	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2					
T1 5	T2 5	T3 5	T4 5	T5 5+30 (CP)	T6 5	T7 5	T8 5	30	100

Скорочення: Т — тема; CP — самостійна робота.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Визначення	За національною шкалою	
			Екзаменаційна оцінка, оцінка з диференційованого заліку	Залік
90 – 100	A	Відмінно	Відмінно	Зараховано
81-89	B	Дуже добре	Добре	
71-80	C	Добре		
61-70	D	Задовільно	Задовільно	
51-60	E	Достатньо		

13. Методичне забезпечення:

- підручники, посібники й інші види науково-педагогічної літератури, наведені у списку рекомендованої літератури;
- нормативні документи, що регламентують освітню діяльність в Україні;
- навчально-методичні матеріали до проведення практично-семінарських занять;
- ілюстративні матеріали до курсу (структурно-логічні схеми, рисунки тощо);
- презентації до лекційного матеріалу.

14. Рекомендована література

Базова

1. О.О. Біляковська, І.Я. Мицишин, С.Б.Цюра. Дидактика вищої школи. Львів, 2013.
2. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс] : підручник / В. П. Головенкін ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 290 с.
3. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник / О.І. Федоренко, В.О. Тюріна, С.П. Гіренко, С.М. Бойко, М.О. Котелюх, П.Д. Червоний, О.В. Медведєва; за заг. ред. О.І. Федоренко. Харків : ФОП Бровін О.В., 2020. 240 с.

<https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/4e1d91e7-e582-4715-87c4-846d11702b07/content>.

4. Подоляк Л. Г., Юрченко В. І. Психологія вищої школи: Навчальний посібник для магістрів і аспірантів. – К.: ТОВ «Філ-студія», 2006. – 320 с.
5. Туркот Т.І., Коновал О.А. Педагогіка та психологія вищої школи: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Херсон: Олді-плюс, 2013. – 466 с.
6. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. Вид. 2-ге, допов. Київ: Академвидав, 2018. 456 с.

Допоміжна

7. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія: Підручник. Київ: Либідь, 1998. 518 с.
8. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: Підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури. – Київ: Центр навчальної літератури, 2006.– 384 с.
9. Гладуш В. А. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія. Навч. посіб. / В. А. Гладуш, Г. І. Лисенко – Д., 2014. – 416 с. Навчальний посібник з дисципліни «Педагогіка вищої школи» / Уклад. А.В. Лисенко – Полтава: ПолтНТУ, 2018. – 102 с.
10. Гура О. І. Педагогіка вищої школи: вступ до спеціальності : навч. посіб. Київ, 2005.
11. Зайченко І.В. Педагогіка і методика навчання у вищій школі : підручник / І В Зайченко. – 3-е видання. – К. : Ліра-К, 2020. – 512 с.
12. Закон України «Про вищу освіту». Голос України. 2014. №148 (5898). 6 серпня. URL: <http://vnz.org.ua/zakonodavstvo/111-zakon-ukrayiny-pro-vyschu-osvitu>.
13. Заячківська Н. М. Формування готовності викладачів закладів вищої освіти до використання сучасних освітніх технологій у професійній діяльності / Заячківська Н. М. // [Нова педагогічна думка](#). – 2020. – № 3 (103). – С. 36-40.
14. Інноваційні освітні технології: навчально-методичний посібник / упорядник Л.М. Прокопів. Івано-Франківськ, 2020. 172 с.
15. Кислий В.М. Організація наукових досліджень : навчальний посібник / В М Кислий. – Суми : Університетська книга, 2019. – 224 с.
16. Ковальчук Л. Моделювання науково-педагогічних досліджень: навч. посіб. Львів: Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2020.
17. Лебедик Л.В., Стрельников В.Ю., Стрельников М.В. Сучасні технології навчання і методики викладання дисциплін [Текст]: Навчально-методичний посібник для слухачів курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти / Л. В. Лебедик, В. Ю. Стрельников, М. В. Стрельников. – Полтава : АСМІ, 2020. – 303 с.
18. Мицишин І.Я. Студент як суб'єкт педагогічної взаємодії у вищій школі. Навч.- метод. матеріали до вивчення теми “Суб'єкти педагогічної взаємодії у вищій школі” з курсу “Педагогіка вищої школи”. Львів, 2007. 56 с.
19. Микитась В. Давньоукраїнські студенти і професори. К. 1994.
20. Навчальний посібник з дисципліни «Педагогіка вищої школи» / Уклад. А.В. Лисенко – Полтава: ПолтНТУ, 2018. – 102 с.
21. Немченко С.Г. Педагогіка вищої школи : підручник для ст-ів ВНЗ / С.Г. Немченко, О.Б. Голик, О.В. Лебідь. – Донецьк : Ландон-XXI, 2014. – 534 с.
22. Психологія вищої школи : підручник / О. І. Власова, В. А. Семиченко, С. Ю. Пащенко, Я. Г. Невідома / за ред. О. І. Власової. – К. : ВПЦ "Київський університет", 2015.
23. П'ятакова Г.П., Заячківська Н.М. Сучасні педагогічні технології та методика їх застосування у вищій школі. Львів, 2003.
24. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021-2031 роки. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf>.

25. Стрельніков В. Ю. Сучасні технології навчання у вищій школі : навч. посіб. / Ю. В. Стрельніков, І. Г. Брітченко. – Полтава : ПУЕТ, 2015. – 309 с.
26. Теслюк В. М. Основи педагогічної майстерності викладача вищої школи : підручник / Теслюк В. М. – К. : Ліра-К, 2015. – 340 с.

15. Інформаційні ресурси

- Вища освіта України.
- Вісник Львівського університету. Серія педагогічна.
- <http://mon.gov.ua>.
- https://pidruchniki.com/1878100834951/pedagogika/metodologiya_pedagogiki
- https://pidruchniki.com/12881017/pedagogika/meta_zmist_organizatsiya_navchalnogo_prot_sesu_vischiy_shkoli
- <http://studentam.net.ua/content/view/2233/97/>.
- Наукова бібліотека Львівського національного університету імені Івана Франка (вул. М. Драгоманова, 5, 17);
- катедральна бібліотека;
- міські бібліотеки м. Львова: бібліотека АН імені В. Стефаника (вул. В. Стефаника, 2);
- Львівська обласна бібліотека (пр. Т. Шевченка, 13).
- Львівська обласна науково-педагогічна бібліотека (вул. Зелена, 24);